

Τα βιβλία των Εκδόσεων Πουκαμισάς συμπυκνώνουν την πολύχρονη διδακτική εμπειρία των συγγραφέων μας και αποτελούν το βασικό εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιούν οι μαθητές των φροντιστηρίων μας. Μέσα από τη διαρκή τους αξιοποίηση στις τάξεις μας διασφαλίζουμε τον εμπλουτισμό τους, τη συνεχή τους βελτίωση και την επιστημονική τους αρτιότητα, καθιστώντας τα βιβλία των Εκδόσεών μας εγγύηση για την επιτυχία των μαθητών.

εκδόσεις

ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

ΤΑ **ΒΙΒΛΙΑ** ΤΩΝ **ΕΠΙΤΥΧΙΩΝ**

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΙΤΣΑΣ

**ΑΡΧΕΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΘΕΩΡΙΑΣ**
α' τόμος

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

εκδόσεις

ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

Σειρά: ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ | Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΑΟΘ Γ' Λυκείου, α' τόμος

Ανδρέας Λίτσας

ISBN: 978-960-6881-98-5

SET: 978-960-6881-99-2

Επιστημονική επιμέλεια: Μαρία Σαμουρίδου

Επιμέλεια κειμένου: Χαρά Παπαδοπούλου

Σελιδοποίηση: Αλεξάνδρα Βαλσαμάκη

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Αλέξανδρος Γιαννακούλιας

Υπεύθυνη έκδοσης: Γεωργία Λαμπροπούλου

Copyright 2017 © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ, Ανδρέας Λίτσας για την ελληνική γλώσσα σε όλο τον κόσμο.

Κυκλοφορία έκδοσης: Οκτώβριος 2017

Επικοινωνία με συγγραφέα: a_litsas@yahoo.gr

Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο, μέσο και μέθοδο αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, μετάφραση, διασκευή, θέση σε κυκλοφορία, παρουσίαση, διανομή και η εν γένει πάσης φύσεως χρήση και εκμετάλλευση του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμηματικά καθώς και της ολικής αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου (στοιχειοθεσίας, σελιδοποίησης κ.λπ.) και του εξωφύλλου του, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπάρχουσας νομοθεσίας περί προστασίας πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων περιλαμβανομένων και των σχετικών διεθνών συμβάσεων.

Λ. Βουλιαγμένης 46 & Αλεξίουπόλεως, ΤΚ 164 52 Αργυρούπολη

Τ. 210 4112507 | Φ. 210 4116752

www.ekdoseispoukamisas.gr | info@ekdoseispoukamisas.gr

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 | ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1.	Αντικείμενο της πολιτικής οικονομίας – Ανάγκες – Αγαθά – Αγορά	11
2.	Παραγωγή – Παραγωγικοί συντελεστές – Το κύριο οικονομικό πρόβλημα – Η καμπύλη των παραγωγικών δυνατοτήτων	22
3.	Κόστος ευκαιρίας	47
4.	Καταμερισμός έργων – Χρήμα – Οικονομικό κύκλωμα – Η αβεβαιότητα στην οικονομική ζωή των ανθρώπων – Πληροφορίες	110

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 | Η ΖΗΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

5.	Η συμπεριφορά του καταναλωτή – Ο νόμος της ζήτησης – Ατομική και αγοραία καμπύλη ζήτησης	129
6.	Συναρτήσεις ζήτησης	144
7.	Οι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης	168
8.	Ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή	210
9.	Ελαστικότητα ζήτησης και συνολική δαπάνη	243
10.	Ελαστικότητα ζήτησης ως προς το εισόδημα	273

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 | Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ

11.	Η παραγωγή και τα χαρακτηριστικά της στοιχεία – Ο χρονικός ορίζοντας της επιχείρησης – Η συνάρτηση παραγωγής – Συνολικό, μέσο και οριακό προϊόν – Ο νόμος της φθίνουσας απόδοσης – Η επίδραση της μεταβολής της τεχνολογίας στην παραγωγή	333
12.	Κόστος παραγωγής – Σταθερό – Μεταβλητό και Συνολικό κόστος	369
13.	Μέσο κόστος	387

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ & ΛΥΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ	429
--	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

«Η κατεύθυνση της γνώσης οδηγεί στο εμπόριο».
Jean Francois Lyotard

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΘΕΩΡΙΑΣ

1. Αντικείμενο της πολιτικής οικονομίας

Η οικονομική επιστήμη ανήκει στις κοινωνικές επιστήμες αφού μελετά μια κατηγορία κοινωνικών φαινομένων, τα οποία ονομάζονται οικονομικά (όπως, π.χ., ζήτηση, προσφορά, εισόδημα, παραγωγή, ανεργία, πληθωρισμός κ.ά.) Τα φαινόμενα αυτά πηγάζουν από την καθημερινή οικονομική συμπεριφορά των οικονομούντων ατόμων όπως αυτή εκφράζεται με την απόπειρα να ικανοποιηθούν απεριόριστες ανάγκες με περιορισμένα μέσα. Σκοπός της οικονομικής θεωρίας είναι να προσδιοριστούν τα κίνητρα και οι τρόποι συμπεριφοράς των οικονομούντων ατόμων, έτσι ώστε να είμαστε σε θέση να ερμηνεύσουμε αυτή την οικονομική πρακτική. Γι' αυτό, η οικονομική θεωρία θεμελιώνεται σε γενικούς νόμους και υποδείγματα που να μπορούν να ερμηνεύσουν και να βελτιώσουν την οικονομική ζωή και κατ' επέκταση τους όρους διαβίωσης των ανθρώπων. Σ' αυτό το τελευταίο έγκειται και η χρησιμότητά της. **Συνοψίζοντας μπορούμε να ορίσουμε ότι αντικείμενο της πολιτικής οικονομίας αποτελεί η μελέτη, η ερμηνεία και η προσπάθεια επίλυσης των οικονομικών προβλημάτων που δημιουργούνται σε μια κοινωνία.**

2. Θεμελιώδη ερωτήματα

Η λειτουργία κάθε οικονομικού συστήματος, για να εκπληρώνει τον αντικειμενικό του σκοπό, δηλαδή την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών μέσω της παραγωγής και διανομής των αγαθών, πρέπει να δίνει απάντηση στα ακόλουθα ερωτήματα:

- Τι και πόσο θα παραχθεί;
- Πώς θα παραχθεί;
- Πώς θα διανεμηθεί;
- Πώς θα επιτευχθεί οικονομική ανάπτυξη;

3. Ροβινσώνας Κρούσος

Στην οικονομία του Ροβινσώνα Κρούσου δεν υφίσταται το πρόβλημα της διανομής, αφού ο ήρωάς μας είναι ο μοναδικός κάτοικος του νησιού. Στην οικονομία του Κρούσου οι αποφάσεις λαμβάνονται από το ίδιο άτομο, σε αντίθεση με τις σύγχρονες οικονομίες όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται ταυτόχρονα και χωριστά από εκατομμύρια άτομα.

4. Οι ανάγκες

Ανάγκη είναι το δυσάρεστο αίσθημα μιας έλλειψης και εκφράζεται με την προσπάθεια εξουδετέρωσής του. Οικονομικές ανάγκες είναι εκείνες που ικανοποιούνται με τη χρήση οικονομικών αγαθών.

Οι ιδιότητες των αναγκών είναι οι ακόλουθες:

Εξέλιξη: Η διαφοροποίηση του μέσου που κάθε φορά ικανοποιεί την ανάγκη.

Πολλαπλασιασμός: Η δημιουργία νέων αναγκών.

Κορεσμός: Η πλήρης ικανοποίηση της ανάγκης. (Να τονίσουμε εδώ πως οι ανάγκες στο σύνολό τους είναι ακόρεστες, καθεμία όμως από αυτές, σε ατομικό επίπεδο, μπορεί να

οδηγηθεί σε προσωρινό κορεσμό. Επιπλέον, ο κορεσμός αυτός έχει καθαρά υποκειμενικό χαρακτήρα.)

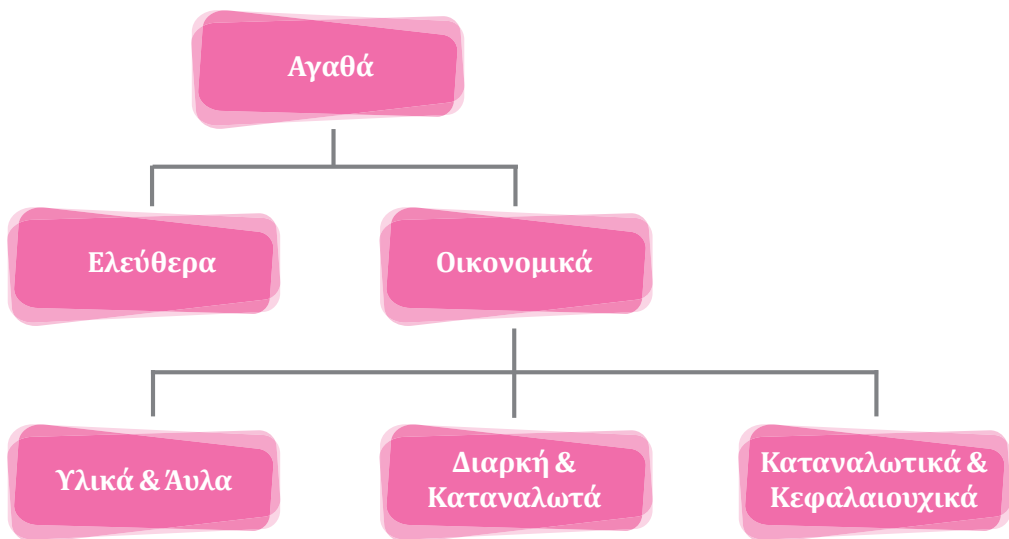
Ο πολλαπλασιασμός και η εξέλιξη των αναγκών οφείλονται σε τέσσερις κυρίως λόγους, **στην τεχνολογία, στη διαφήμιση, στη μίμηση και στη συνήθεια.**

5. Τα αγαθά

Διάκριση αγαθών

Ελεύθερα αγαθά είναι εκείνα τα οποία βρίσκονται ελεύθερα και σε άφθονες ποσότητες στη φύση ενώ η απόκτησή τους δεν απαιτεί την καταβολή αντιτίμου. Τα αγαθά αυτά δεν περιλαμβάνονται στο αντικείμενο της οικονομικής επιστήμης.

Οικονομικά αγαθά είναι εκείνα τα οποία διατίθενται σε ποσότητα περιορισμένη, σε σχέση με τις απεριόριστες ανάγκες που ικανοποιούν, και μπορεί να ονομάζονται είτε προϊόντα, επειδή είναι αποτέλεσμα της παραγωγικής διαδικασίας, είτε εμπορεύματα, επειδή γίνονται αντικείμενο αγοραπωλησίας. Τα αγαθά αυτά αποτελούν το αντικείμενο μελέτης της οικονομικής επιστήμης.

Διάκριση οικονομικών αγαθών

α. Με βάση την υλική υπόσταση:

- **Υλικά αγαθά** είναι εκείνα τα οποία έχουν υλική υπόσταση και υποπίπτουν στις αισθήσεις μας, π.χ. η τηλεόραση, το αυτοκίνητο, το κινητό τηλέφωνο κτλ.
- **Άυλα αγαθά** είναι εκείνα τα οποία δεν έχουν υλική υπόσταση (υπηρεσίες). Τέτοια αγαθά είναι οι υπηρεσίες ενός δικηγόρου, ενός καθηγητή κτλ. Επίσης στα άυλα αγαθά συμπεριλαμβάνεται και η παροχή διάφορων μορφών ενέργειας.

β. Με βάση τη διάρκεια χρήσης:

- **Διαρκή αγαθά** ονομάζονται εκείνα στα οποία δεν αλλοιώνεται η φυσική τους υπόσταση μετά την πρώτη χρήση τους, μπορούν δηλαδή να χρησιμοποιηθούν ξανά μετά την πρώτη φορά.

- **Καταναλωτά αγαθά** είναι εκείνα στα οποία αλλοιώνεται η φυσική τους υπόσταση μετά την πρώτη χρήση τους, άρα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για δεύτερη φορά. Καταναλωτά αγαθά θεωρούνται όλες οι υπηρεσίες και από τα υλικά αγαθά τα τρόφιμα, τα ποτά, τα καύσιμα κτλ.

γ. Με βάση τον σκοπό της χρήσης:

- **Κεφαλαιουχικά** είναι τα διαρκή ή μη διαρκή αγαθά τα οποία χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία για να παραχθούν άλλα αγαθά. Για τον λόγο αυτό, ονομάζονται και παραγωγικά ή επενδυτικά αγαθά. Χρησιμοποιούνται έμμεσα για την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών.
- **Καταναλωτικά** είναι τα αγαθά εκείνα που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των αναγκών των ανθρώπων.

Παρατηρήσεις

- α. Ένα αγαθό μπορεί να ανήκει σε περισσότερες από μία κατηγορίες.
- β. Το ίδιο αγαθό, ανάλογα με τον σκοπό χρήσης του, μπορεί να είναι είτε κεφαλαιουχικό είτε καταναλωτικό.

6. Η αγορά

Αγορά αγαθών συνήθως ορίζουμε τον χώρο ή τον τόπο όπου γίνεται η αγοραπωλησία των αγαθών. Με την ευρεία έννοια η αγορά περιλαμβάνει όλους τους τρόπους επικοινωνίας, με τους οποίους γίνεται η αγοραπωλησία αγαθών.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

1.1 Να προσδιορίσετε τις κατηγορίες στις οποίες μπορεί να καταταγεί καθένα από τα παρακάτω οικονομικά αγαθά, ανάλογα με το κριτήριο διάκρισής του:

- α. Ένα περιοδικό.
- β. Τα πορτοκάλια σε μια επιχείρηση παραγωγής χυμών.
- γ. Οι υπηρεσίες ενός λογιστή σε μια επιχείρηση.
- δ. Οι υπηρεσίες ενός λογιστή σε έναν ιδιώτη.
- ε. Η φωτογραφική μηχανή ενός επαγγελματία φωτογράφου.

Λύση

α.

β.

γ.

δ.

ε.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.2 Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. Εξέλιξη των αναγκών	1. Καθεμία ανάγκη ξεχωριστά υπόκειται σε προσωρινό κορεσμό.
β. Πολλαπλασιασμός των αναγκών	2. Διαφοροποίηση του μέσου που ικανοποιεί την ανάγκη
γ. Κορεσμός των αναγκών	3. Δημιουργία νέων αναγκών
δ. Τεχνολογία	4. Λόγος που συντελεί στην εξέλιξη και στον πολλαπλασιασμό των αναγκών

1.3 Να προσδιορίσετε τις κατηγορίες στις οποίες μπορεί να καταταγεί καθένα από τα παρακάτω οικονομικά αγαθά, ανάλογα με το κριτήριο διάκρισής του:

Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής (Η/Υ) μιας επιχείρησης, η κουζίνα ενός σπιτιού, μια κινηματογραφική ταινία, ένα παγωτό, η καφετιέρα μιας επιχείρησης εστίασης, τα έπιπλα ενός σπιτιού, η σοκολάτα που χρησιμοποιεί ένα ζαχαροπλαστείο, η σοκολάτα που αγοράζει ένα μικρό παιδί, τα θρανία ενός σχολείου, ένα αναψυκτικό, οι υπηρεσίες ενός δικηγόρου σε μια επιχείρηση, οι υπηρεσίες ενός δικηγόρου σε έναν ιδιώτη.

1.4 Να χωρίσετε τα παρακάτω αγαθά σε διαρκή και καταναλωτά:

Κινητό τηλέφωνο, πορτοκαλάδα, κρεβάτι, πετσέτα, χαρτοπετσέτα, βενζίνη, καφές, ρούχα, πετρέλαιο, μουσικά όργανα, Η/Υ, τρόφιμα, τηλεόραση, ψωμί, σπύρτο, παπούτσια, ηλεκτρικό ρεύμα.

1.5 Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. Τεχνολογία	1. Οι άνθρωποι συνηθίζουν εύκολα σε νέα προϊόντα.
β. Η μίμηση	2. Δημιουργία νέων προϊόντων
γ. Η συνήθεια	3. «Επιβολή» νέων προϊόντων
δ. Η διαφήμιση	4. Η έμφυτη τάση των ανθρώπων να μιμούνται τους άλλους

1.6 Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. Υλικά αγαθά	1. Χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών.
β. Άυλα αγαθά	2. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολλές φορές για τον ίδιο σκοπό, χωρίς να μεταβληθεί η φυσική τους υπόσταση.
γ. Διαρκή αγαθά	3. Χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία από την οποία παράγονται άλλα αγαθά.
δ. Καταναλωτά αγαθά	4. Υποπίπτουν στις αισθήσεις μας.
ε. Κεφαλαιουχικά αγαθά	5. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν μία μόνο φορά για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.
στ. Καταναλωτικά αγαθά	6. Δεν είναι ορατά.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Στις ερωτήσεις που ακολουθούν να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

1.7 Ο Ροβινσώνας Κρούσος δεν αντιμετωπίζει το πρόβλημα του:

- α.** Τι και πόσο θα παραχθεί.
- β.** Πώς θα παραχθεί.
- γ.** Πώς θα διανεμηθεί (Διανομή).
- δ.** Πώς θα αναπτυχθεί οικονομικά (Οικονομική ανάπτυξη).

1.8 Η διαφοροποίηση του μέσου που ικανοποιεί τις ανάγκες νοείται ως:

- α.** Πολλαπλασιασμός των αναγκών.
- β.** Εξέλιξη των αναγκών.
- γ.** Κορεσμός των αναγκών.
- δ.** Διαφοροποίηση των αναγκών.

1.9 Οι ιδιότητες των αναγκών είναι:

- α.** Η εξέλιξη, η μίμηση και η διαφήμιση.
- β.** Ο πολλαπλασιασμός, η εξέλιξη και ο κορεσμός.
- γ.** Η τεχνολογία, η συνήθεια, η μίμηση και η διαφήμιση.
- δ.** Η εξέλιξη και ο πολλαπλασιασμός μόνο.

1.10 Καταναλωτά είναι τα αγαθά τα οποία χρησιμοποιούνται:

- α. Αποκλειστικά από τους καταναλωτές.
- β. Μόνο στην παραγωγική διαδικασία.
- γ. Μία μόνο φορά για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.
- δ. Πολλές φορές για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.

1.11 Το ψυγείο μιας οικογένειας είναι:

- α. Καταναλωτό αγαθό.
- β. Κεφαλαιουχικό αγαθό.
- γ. Κεφαλαιουχικό και καταναλωτό αγαθό.
- δ. Διαρκές και καταναλωτικό αγαθό.

1.12 Διαρκή αγαθά χαρακτηρίζονται:

- α. Όλα τα αγαθά που βρίσκονται ελεύθερα στη φύση.
- β. Όλα τα οικονομικά αγαθά.
- γ. Τα αγαθά εκείνα που μόνο μία φορά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.
- δ. Τα αγαθά εκείνα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολλές φορές για τον ίδιο σκοπό, χωρίς να μεταβληθεί η φυσική τους υπόσταση.

1.13 Η κουζίνα ενός εστιατορίου είναι αγαθό:

- α. Υλικό, διαρκές και καταναλωτικό.
- β. Καταναλωτό και καταναλωτικό.
- γ. Υλικό, διαρκές και κεφαλαιουχικό.
- δ. Καταναλωτικό και κεφαλαιουχικό.

1.14 Καταναλωτικά αγαθά χαρακτηρίζονται:

- α. Όλα τα αγαθά που βρίσκονται ελεύθερα στη φύση.
- β. Τα οικονομικά αγαθά που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των αναγκών του ανθρώπου.
- γ. Τα αγαθά εκείνα που μόνο μία φορά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.
- δ. Τα αγαθά που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή άλλων αγαθών.

1.15 Η απόφαση του Ροβινσώνα Κρούσου για το αν θα ψαρέψει, κυνηγήσει ή πιάσει καρύδες εντάσσεται στο ερώτημα του:

- α. Τι και πόσο θα παραχθεί.
- β. Πώς θα παραχθεί.
- γ. Για ποιον θα παραχθεί.
- δ. Πώς θα επιτευχθεί οικονομική ανάπτυξη.

1.16 Στη σημερινή εποχή οι άνθρωποι, για να θερμανθούν, χρησιμοποιούν κυρίως air condition, αυτό είναι αποτέλεσμα:

- α. Του πολλαπλασιασμού των αναγκών.
- β. Της εξέλιξης των αναγκών.
- γ. Της συνήθειας.
- δ. Της μίμησης.

1.17 Το τρακτέρ που χρησιμοποιείται στην αγροτική παραγωγή είναι αγαθό:

- α. Διαρκές και κεφαλαιουχικό.
- β. Καταναλωτό.

- γ. Καταναλωτικό και διαρκές.
- δ. Καταναλωτικό και καταναλωτό.

1.18 Επενδυτικά ή κεφαλαιουχικά είναι τα αγαθά τα οποία χρησιμοποιούνται:

- α. Αποκλειστικά από τους καταναλωτές.
- β. Στην παραγωγική διαδικασία για την παραγωγή άλλων αγαθών.
- γ. Μία μόνο φορά για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.
- δ. Πολλές φορές για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.

1.19 Οι υπηρεσίες ενός οικονομολόγου σε μια επιχείρηση είναι αγαθό:

- α. Υλικό, καταναλωτό και κεφαλαιουχικό.
- β. Άυλο, καταναλωτό και κεφαλαιουχικό.
- γ. Άυλο, καταναλωτικό και διαρκές.
- δ. Καταναλωτικό και καταναλωτό.

1.20 Η έννοια της αγοράς περιλαμβάνει:

- α. Τους εμπορικούς δρόμους.
- β. Τις συναλλαγές μέσω διαδικτύου και τηλεφώνου.
- γ. Τη λαϊκή αγορά.
- δ. Όλα τα παραπάνω.

1.21 Το φωτοτυπικό μηχάνημα που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση είναι αγαθό:

- α. Υλικό, διαρκές και καταναλωτικό.
- β. Καταναλωτό και καταναλωτικό.
- γ. Υλικό, διαρκές και κεφαλαιουχικό.
- δ. Καταναλωτικό και κεφαλαιουχικό.

1.22 Δημιουργία νέων αναγκών νοείται:

- α. Η εξέλιξη των αναγκών.
- β. Ο πολλαπλασιασμός των αναγκών.
- γ. Ο κορεσμός των αναγκών.
- δ. Τίποτα από τα παραπάνω.

1.23 Οι λόγοι που συντελούν στην εξέλιξη και στον πολλαπλασιασμό των αναγκών είναι:

- α. Η εξέλιξη, η μίμηση και η διαφήμιση.
- β. Η ματαιοδοξία των ανθρώπων.
- γ. Η τεχνολογία, η συνήθεια, η μίμηση και η διαφήμιση.
- δ. Κανένα από τα παραπάνω.

1.24 Ένα αγαθό ανάλογα με τον σκοπό χρήσης του μπορεί να είναι:

- α. Ελεύθερο ή οικονομικό.
- β. Υλικό ή άυλο.
- γ. Διαρκές ή καταναλωτό.
- δ. Κεφαλαιουχικό ή καταναλωτικό.

1.25 Τα καυσόξυλα ενός σπιτιού είναι:

- α. Άυλο αγαθό.
- β. Κεφαλαιουχικό αγαθό.
- γ. Καταναλωτικό και καταναλωτό αγαθό.
- δ. Διαρκές και καταναλωτικό αγαθό.

1.26 Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών είναι ότι:

- α.** Βρίσκονται σε αφθονία.
- β.** Βρίσκονται ελεύθερα στη φύση.
- γ.** Βρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες σε σχέση με τις ανάγκες.
- δ.** Έχουν μόνο υλική υπόσταση.

1.27 Το πλυντήριο μιας οικογένειας είναι:

- α.** Καταναλωτό αγαθό.
- β.** Κεφαλαιουχικό αγαθό.
- γ.** Κεφαλαιουχικό και καταναλωτό αγαθό.
- δ.** Διαρκές και καταναλωτικό αγαθό.

1.28 Ποιο από τα παρακάτω είναι καταναλωτό αγαθό;

- α.** Μια καρέκλα.
- β.** Μια σοκολάτα.
- γ.** Ένα τραπέζι.
- δ.** Ένα βιβλίο.

1.29 Στο σύνολό τους οι ανάγκες:

- α.** Υπόκεινται σε προσωρινό κορεσμό.
- β.** Είναι περιορισμένες.
- γ.** Είναι απεριόριστες ή ακόρεστες.
- δ.** Ικανοποιούνται πλήρως.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΩΣΤΟΥ - ΛΑΘΟΥΣ

Να χαρακτηρίσετε καθεμία από τις προτάσεις που ακολουθούν ως σωστή (Σ) ή λανθασμένη (Λ).

- 1.30** Η τηλεόραση είναι καταναλωτό αγαθό.
- 1.31** Κεφαλαιουχικά αγαθά είναι εκείνα που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών.
- 1.32** Η σοκολάτα Lacta είναι υλικό, καταναλωτό και καταναλωτικό αγαθό.
- 1.33** Τα ελεύθερα αγαθά δεν αποτελούν αντικείμενο της πολιτικής οικονομίας.
- 1.34** Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών είναι ότι βρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες σε σχέση με τις ανάγκες που ικανοποιούν.
- 1.35** Η ταχύτητα με την οποία επέρχεται ο κορεσμός μιας ανάγκης δεν διαφέρει από άτομο σε άτομο.
- 1.36** Οικονομικές ανάγκες είναι εκείνες που για την ικανοποίησή τους χρησιμοποιούνται οικονομικά αγαθά.
- 1.37** Το πρόβλημα της διανομής των προϊόντων δεν υφίσταται στην περίπτωση της οικονομίας του ενός ατόμου.
- 1.38** Ο όρος εξέλιξη αναφέρεται στη διαφοροποίηση των αγαθών που χρησιμοποιούνται για την ικανοποίηση της ίδιας ανάγκης.
- 1.39** Το ίδιο αγαθό μπορεί να ανήκει σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με τον σκοπό της χρήσης του.
- 1.40** Ανάλογα με τη διάρκεια της χρήσης τους, τα αγαθά διακρίνονται σε διαρκή και καταναλωτικά.

- 1.41** Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών είναι ότι βρίσκονται σε αφθονία σε σχέση με τις ανάγκες που ικανοποιούν.
- 1.42** Οι ανάγκες ως σύνολο δεν είναι απεριόριστες ή ακόρεστες, αλλά κάθε ανάγκη ξεχωριστά υπόκειται σε προσωρινό κορεσμό.
- 1.43** Καταναλωτά αγαθά είναι εκείνα που μόνο μία φορά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.
- 1.44** Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής μιας εταιρείας ανήκει στην κατηγορία των καταναλωτικών αγαθών.
- 1.45** Η έννοια της αγοράς δεν περιορίζεται σε έναν γεωγραφικό χώρο αλλά περιλαμβάνει όλα εκείνα τα μέσα με τα οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μια αγοραπωλησία και όλους τους σχετικούς χώρους.
- 1.46** Διάρκη είναι εκείνα τα αγαθά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολλές φορές για τον ίδιο σκοπό, χωρίς να μεταβληθεί η φυσική τους υπόσταση.
- 1.47** Αντικείμενο της πολιτικής οικονομίας είναι η μελέτη των οικονομικών προβλημάτων παραγωγής, διανομής και ανάπτυξης, που δημιουργούνται σε μια κοινωνία, καθώς και οι τρόποι επίλυσής τους.
- 1.48** Ένα κεφαλαιουχικό αγαθό δεν μπορεί ταυτόχρονα να είναι και καταναλωτό.
- 1.49** Το στοιχείο που διαφοροποιεί την οικονομία του Ροβινσώνα Κρούσου από τις σύγχρονες οικονομίες είναι ότι όλες οι αποφάσεις σε αυτή λαμβάνονται από το ίδιο άτομο.
- 1.50** Κεφαλαιουχικά αγαθά είναι εκείνα τα οποία χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία από την οποία παράγονται άλλα αγαθά.
- 1.51** Πολλαπλασιασμός των αναγκών σημαίνει δημιουργία νέων αναγκών.
- 1.52** Η συνήθεια είναι μία από τις ιδιότητες των αναγκών.
- 1.53** Η διαφήμιση επιδρά ψυχολογικά στον καταναλωτή και του δημιουργεί την επιθυμία απόκτησης αγαθών.
- 1.54** Ένα βιβλίο στο σπίτι μας είναι καταναλωτικό αγαθό, ενώ το ίδιο βιβλίο, αν ανήκει στη βιβλιοθήκη ενός πανεπιστημίου, είναι κεφαλαιουχικό αγαθό.
- 1.55** Αντικείμενο της πολιτικής οικονομίας είναι η μελέτη των προβλημάτων των μεμονωμένων επιχειρήσεων.
- 1.56** Η οικονομία του Ροβινσώνα Κρούσου αντιμετωπίζει προβλήματα διανομής των προϊόντων.
- 1.57** Το φως του ήλιου δεν είναι αγαθό γιατί δεν είναι αποτέλεσμα παραγωγής.
- 1.58** Η αγορά κάθε προϊόντος περιορίζεται σε μία συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή.
- 1.59** Ένα τραγούδι είναι υλικό αγαθό.
- 1.60** Το ψυγείο σε ένα σπίτι είναι καταναλωτικό αγαθό, ενώ το ψυγείο σε ένα κρεοπωλείο αποτελεί κεφαλαιουχικό αγαθό.
- 1.61** Καταναλωτά και καταναλωτικά αγαθά είναι ταυτόσημες έννοιες.
- 1.62** Η τεχνολογία συμβάλλει στον πολλαπλασιασμό και όχι στην εξέλιξη των αναγκών.
- 1.63** Τα μηχανήματα, τα κτίρια, τα εργαλεία, οι δρόμοι, τα πλοία και οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος αποτελούν κεφαλαιουχικά αγαθά.
- 1.64** Η παρακολούθηση μιας συναυλίας αποτελεί για έναν θεατή αγαθό άυλο, καταναλωτό και καταναλωτικό.

- 1.65** Η θερμότητα τον χειμώνα και το φως το βράδυ αποτελούν άυλα αγαθά.
- 1.66** Η θερμότητα του ήλιου δεν αποτελεί οικονομικό αγαθό.
- 1.67** Συχνά οι αγορές αναφέρονται με το όνομα των αγαθών που είναι αντικείμενο αγοραπωλησίας.
- 1.68** Η μουσική του βιολιστή είναι υλικό αγαθό.
- 1.69** Το αυτοκίνητο που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση είναι υλικό, διαρκές και καταναλωτικό αγαθό.
- 1.70** Το χρηματιστήριο δεν είναι αγορά διότι δεν πραγματοποιούνται αγοραπωλησίες προϊόντων.
- 1.71** Τα διαρκή αγαθά είναι μόνο κεφαλαιουχικά.

■ ■ ■ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ■ ■ ■

Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις ανάπτυξης.

- 1.72** Ποιο είναι το αντικείμενο της πολιτικής οικονομίας;
- 1.73** Να αναφέρετε τις τέσσερις κατηγορίες με τις οποίες μπορούν να εκφραστούν, υπό μορφή ερωτημάτων, τα πολλά και ποικίλα προβλήματα μιας οικονομίας.
- 1.74** Πώς τα ερωτήματα που εκφράζουν τα προβλήματα μιας οικονομίας μπορούν να εφαρμοστούν σε μια απλή οικονομία όπως αυτή του Ροβινσώνα Κρούσου;
- 1.75** Ποιο στοιχείο είναι εκείνο που διαφοροποιεί την οικονομία του Ροβινσώνα Κρούσου από τις σύγχρονες οικονομίες;
- 1.76** Τι είναι οι οικονομικές ανάγκες;
- 1.77** **α.** Να αναπτύξετε τις ιδιότητες της εξέλιξης και του πολλαπλασιασμού των αναγκών.
β. Να αναπτύξετε τους βασικούς λόγους που συντελούν στην εξέλιξη και στον πολλαπλασιασμό των αναγκών.
γ. Μία από τις ιδιότητες των οικονομικών αναγκών είναι ο κορεσμός. Να περιγράψετε αναλυτικά την ιδιότητα αυτή. (Πανελλαδικές Εξετάσεις 2012)
- 1.78** Να δώσετε τους ορισμούς των ελεύθερων και των οικονομικών αγαθών.
- 1.79** Η οικονομική επιστήμη μελετά τα οικονομικά αγαθά, τα οποία είναι αποτέλεσμα της παραγωγικής προσπάθειας των ανθρώπων.
α. Ποιο είναι το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών;
β. Να περιγράψετε την ταξινόμηση των οικονομικών αγαθών στις παρακάτω κατηγορίες, δίνοντας και σχετικά παραδείγματα:
 - i.** Υλικά και άυλα αγαθά ή υπηρεσίες.
 - ii.** Διαρκή και καταναλωτά.
 - iii.** Κεφαλαιουχικά και καταναλωτικά αγαθά.**γ.** Το ίδιο αγαθό μπορεί να ανήκει σε δύο κατηγορίες ανάλογα με τον σκοπό της χρήσης του. Να δώσετε δύο τεκμηριωμένα παραδείγματα. (Επαναληπτικές Εξετάσεις 2013)
- 1.80** Τι γνωρίζετε για την έννοια της αγοράς; Αναφέρετε παραδείγματα.